

2. Bubon S.S. Intehratsiya: problemy ta perspektyvy / S.S. Bubon // Defektolohiya. – 1996. – № 5. – S. 5-9.

3. Bohdanova T.H. Surdopsykholohiya : navch. posibnyk / T.H. Bohdanova. – M. : Akademiya, 2002. – 224 s.

4. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://ua-referat.com> "Orhanizatsiya i zmist pedahohichnoyi dopomohy dityam z vadamy slukhu".

5. Sotsial'na robota z invalidamy: nastil'na knyha fakhivtsya / za red. Ye.M. Kholostovoyi. – M. : Instytut sotsial'noyi roboty, 1996. – 210 s.

L.P. Pushkarska. Psychological help for children with hearing impairments.

The problem is the well-timed professional psychological and pedagogical assistance to children with hearing impairments and their parents, aimed at the maximum compensation and correction of the child's development. Analysis of the research indicates that psychological assistance in Ukraine to children with hearing impairments becomes relevant in the structure of correctional work. In the process of integrating a child into a society, the psychological support of the child occupies a significant place (gaining significance). Psychological counseling for parents of hearing impaired children helps these children not to feel alone during the learning process. Therefore, psychological help for children with hearing impairments becomes more accessible, which positively affects the further comprehensive development of the personality of the child.

At the consultations I repeat to parents about an appropriate way for children of the junior and preschool age: much depends on your perseverance and desire. Do not drop your hands.

One of the main provisions of the organization of corrective care for hearing impaired preschoolers is the provision that a child with hearing impairment should go through the development of listening and speaking a normal child. Specialists such as surdo pedagogues and surdopsychologists come to the aid of hearing impaired children. In Ukraine, at the Defectology Faculty of the National Academy of Sciences of Ukraine of M.P. Drahomanov they train specialists who will be able to provide psychological and pedagogical assistance to children with hearing impairments.

Key words: surdopsychology, psychological help, children with hearing impairment, psychological counseling of parents, correctional work, integration, inclusive education, compensation.

Отримано: 11.01.2018 р.

УДК: 159.923:343.914

О.В. Радзевілова

МОТИВАЦІЙНА СФЕРА ЖІНОК, ЯКІ ВЧИНИЛИ НАСИЛЬНИЦЬКІ ЗЛОЧИНИ

О.В. Радзевілова. Мотиваційна сфера жінок, які вчинили насильницькі злочини. Статтю присвячено дослідженню мотивів скоєння насильницьких злочинів та особливостей мотиваційної сфери жінок, які вчинили

насильницькі злочини та пройшли судову експертизу за період 2010-2016 рр. Для мотиваційної сфери жінок, які скоїли злочини безпосередньо проти життя та здоров'я особи, характерне переважання інтересів: у побутовій сфері, їхня практична орієнтованість, соціально-позитивна спрямованість та сімейна орієнтація, розважального плану, вживання психоактивних речовин. У мотиваційній сфері жінок, які вчиняли злочини з додатковим об'єктом злочинних посягань – життя та здоров'я особи, переважали інтереси: розважального плану, практична орієнтованість, вживання психоактивних речовин, побутової спрямованості.

Ключові слова: жіноча злочинність, мотиви насильницьких злочинів, мотиваційна сфера злочинниць.

А.В. Радзевилова. Мотивационная сфера женщин, совершивших насильственные преступления. В статье проанализированы мотивы преступлений и особенности мотивационной сферы женщин, которые совершили насильственные преступления и прошли судебную экспертизу за период 2010-2016 гг. Для мотивационной сферы женщин, совершивших преступления непосредственно против жизни и здоровья человека, преобладали интересы: в бытовой сфере, их практическая ориентированность, их социально-позитивная направленность и семейная ориентация, развлекательного плана, употребление психоактивных веществ. В мотивационной сфере женщин, которые совершали преступления с дополнительным объектом посягательств – жизнь и здоровье человека, преобладали интересы: развлекательные, практически ориентированные, употребление психоактивных веществ, бытовой направленности.

Ключевые слова: женская преступность, мотивы насильственных преступлений, мотивационная сфера преступниц.

Постановка проблеми. Жіноча злочинність здавна розглядається дослідниками різних спеціальностей. Ще Ч. Ломброзо відмічав, що жінки скоюють найбільш жорстокі злочини та часто схиляють до злочинної діяльності чоловіків, тим самим стаючи організатором злочинів [1, с. 176.].

Питанню жіночої злочинності присвячено багато досліджень у сфері соціології, кримінології, юридичної психології, судово-психіатричної експертизи (Ю.М. Антонян, 1992; В.С. Батиграєва, 2013; В.В. Голіна, 1998; І.М. Даньшина, 2002; В.А. Бадира, 2009; Т.А. Денисова, 2009; О.М. Подільчак, 2005; В.О. Меркулова, 2003; Б.М. Головін, 2003; В.Ф. Лагоцька, 2016).

Зазвичай у зв'язку з соціальною роллю жінок вважалось, що для них більш типовими злочинами були злочини проти власних неповнолітніх дітей. З роками роль жінок змінювалась, що зумовило й скоєння ними інших злочинів. Жінки частіше почали здійснювати традиційно "чоловічі" злочини: грабежі, розбійні напади, беруть участь у викраданні людей [2]. Атрибутивною ознакою цього виду злочинності є корисливий мотив у поєднанні з насильницьким способом посягань [4]. Тобто злочини із використанням агресії стають типовими "жіночими" злочинами.

У кримінології відзначається хвилеподібний характер питомої ваги жіночої злочинності в загальній сукупності. Незважаючи на це, за даними статистики Генеральної прокуратури жіноча злочинність і на сьогодні зберігає свою актуальність [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зміна структури жіночих злочинів викликає інтерес до комплексного вивчення особи злочинниці, зокрема і її загально-психологічних властивостей, та породжує спроби типологізації злочинниць. Так, Л. Крижна (2000) у своєму дослідженні виокремлює дві групи жінок-злочинниць. Першій притаманні такі риси, як неврівноваженість, емоційна нестійкість, розбещеність, аморальні погляди, важкокопояснювана дратівливість, надмірно принизливе ставлення до членів сімейно-побутового оточення. До другої групи ввійшли жінки, які скоїли злочини за наявності провокуючої поведінки потерпілого (наприклад, провокування при систематичному вживанні спиртних напоїв, що втілюється в знущаннях, образах, погрозах, тощо) [6, с. 8-9]. Частина злочинів, які скоюють дружини проти своїх чоловіків, обумовлена реакцією на неправомірну поведінку останніх [7].

Л. Шевченко у результаті дослідження виокремила різні типи жінок, які скоїли злочини проти життя та здоров'я особи, за критерієм притаманних їм рис особистості. У першій групі жінок домінували риси демонстративності та гіпертимності. Для них характерне корисливе ставлення до людей. Провідною психологічно значущою рисою цієї категорії жінок є фундаментальна залежність від інших, що виступає в формі паразитування за рахунок інших. Друга група жінок поєднує риси впертості, застрягання та емотивності. Особливе місце в структурі особистості таких осіб посідає почуття ревності. Жінки цієї групи впевнені в припустимості скоєння злочину за допомогою фізичної сили. Третя група містить риси педантичності, ригідності й тривожної помисливості. Для таких жінок характерна нездатність прийняти будь-яке рішення та вийти з-під залежності від певного недостатньо усвідомленого еталона, почуття власної неповноцінності. Скоєні жінками цієї групи вбивства відбувались за гіперкомпенсаторними механізмами. Злочини, вчинені жінками цього типу, не мають характеру особливо жорстоких [8].

Найчастіше жінки вчиняють насильницькі злочини проти життя та здоров'я щодо осіб із свого найближчого соціального оточення. Значна частина таких правопорушень припадає на подружні вбивства [9]. За деякими даними, майже 80% жінок скоїли вбивства чи завдали тяжкі тілесні ушкодження своїм чоловікам або співмешканцям [10].

Зважаючи на це, постають нові питання щодо особливостей саме цієї категорії злочинниць. У дослідженні Д. Шестакова, яке ґрунтувалось на вибірці осіб, що відбували покарання за злочини саме в сімейній сфері,

підкреслено, що в підгрупі жінок-убивць у соціально-побутових характеристиках відзначались: недостатня забезпеченість чоловіка грошима (75%), пияцтво чоловіка (44%), житлова невлаштованість (28%), перевага зарплати дружини над зарплатою чоловіка (22%), розходження в поглядах подружжя щодо розподілу домашніх обов'язків (19%), недостатня авторитарність чоловіка (5-16%) [7, с. 15]. Серед мотивів убивства жінками своїх чоловіків виділяють: самоствердження (33%), прагнення позбутись турбот (32%), намагання перешкодити залишенню сім'ї (14%), користь (2%) [7, с. 18].

О. Подільчак у своєму дослідженні розділила злочини, які вчинили жінки, на підгрупи за критерієм мотивів їхнього скоєння. Наприклад, суспільно-небезпечні діяння (СНД) з корисливих мотивів розподілилися на два підтипи: 1) скоєні на ґрунті завищених та егоцентричних матеріальних прагнень; 2) вчинені задля задоволення елементарних життєвих потреб або для забезпечення сім'ї найпотрібнішими речами. Серед мотивів насильницьких злочинів виокремлено мотиви помсти й ревнощів. Також насильницькі злочини вчиняються жінками з емоційно забарвлених мотивів і частіше характерні для жінок, які не ставлять собі за мету високих цілей [11].

Однак проведені дослідження виконані на обмеженому матеріалі та охоплюють дослідження окремих аспектів обставин правопорушення та рис особистості.

Метою статті є аналіз мотивів вчинення агресивних злочинів та особливостей мотиваційної спрямованості жінок, які скоїли агресивні злочини та пройшли судову експертизу.

Методи та методики дослідження. Аналіз базується на основі дослідження 169 випадків судово-психіатричних та комплексних судових психолого-психіатричних експертиз (за період 2010-2016 рр.) щодо жінок, які притягувались до кримінальної відповідальності за статтями Кримінального кодексу України (КК України), що містять безпосереднім або додатковим об'єктом злочинного посягання життя та здоров'я особи. Вибірку було розподілено на 2 групи залежно від об'єкта злочинного посягання. До першої групи (А) увійшли жінки, які притягувались до відповідальності за злочини, що мали безпосереднім об'єктом посягання життя та здоров'я особи (ст.ст. 115, 117, 118, 121, 122, 127), – 133 випадки. До другої групи (Б) увійшли випадки, де жінок притягували до відповідальності за злочини, які мали додатковим об'єктом посягання життя та здоров'я особи (ст.ст. 186, 187, 152, 156, 296). Другу групу склали 36 випадків.

Під час психологічного обстеження використовувались стандартні методики дослідження когнітивної та особистісної сфер підекспертних: методика дослідження психологічного анамнезу, комплексна методика дослідження психологічних особливостей пам'яті (тест зорової та слухо-

вої пам'яті, короточасної, оперативної, пам'яті на числа, образи тощо), комплексна методика дослідження рівня та перебігу процесів мислення (класифікація, виключення, виділення суттєвих ознак, утворення простих та складних аналогій, пояснення метафор, прислів'їв, визначення закономірностей тощо), опитувальник Леонгарда-Шмишека та спеціальні методики в сфері судово-експертної діяльності (методика судово-психологічного дослідження в кримінальних справах і методика експертної оцінки афективних реакцій та особливих емоційних станів, що зареєстровані у Реєстрі методик проведення судових експертиз). Експертне дослідження ґрунтувалось на всебічному дослідженні матеріалів кримінального провадження, результатах психіатричного огляду та психологічного обстеження із подальшим співставленням та аналізом отриманих даних.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Після аналізу встановлено, що в групі А в 16 випадках судово-експертними комісіями лікарів, судово-психіатричних експертів було винесено рішення про неможливість підекспертних усвідомлювати значення своїх дій та керувати ними на період правопорушення. У 3 випадках експертною комісією було винесено рішення про неповну здатність підекспертних усвідомлювати значення своїх дій та керувати ними на період правопорушення в зв'язку з їхнім психічним розладом. У групі Б у 2 випадках експертна комісія лікарів, судово-психіатричних експертів винесла рішення про неможливість підекспертних усвідомлювати значення своїх дій та керувати ними на період СНД і в 1 випадку – про неповну здатність підекспертної усвідомлювати значення своїх дій та керувати ними на період правопорушення в зв'язку з встановленим у неї психічним розладом. Ці випадки було виключено з дослідження й вони не брали участі в подальшій обробці та аналізі.

Тобто з 169 досліджуваних жінок у 147 випадках лікарі, судово-психіатричні експерти винесли рішення про повну здатність жінок усвідомлювати значення своїх дій та керувати ними на період СНД. При цьому в групі А судовими психологами-експертами в 3 випадках було винесено рішення про суттєвий вплив емоційного стану на поведінку та свідомість підекспертних на період СНД.

Згідно з аналізом кількість злочинів жінок, які вчинили агресивні протиправні діяння (без вказівки на їхні кваліфікуючі ознаки), розподілились за статтями КК України таким чином:

1) злочини проти життя та здоров'я особи (вбивство – 61; завдання тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості – 51; свідоме залишення без допомоги особи, яка перебуває в небезпечному для життя стані, що спричинило смерть особи – 1; злісне невиконання встановлених законом обов'язків із догляду за дитиною, що спричинило тяжкі наслідки – 1);

2) злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи – 3;
3) корисливо-насильницькі злочини (грабіж, поєднаний із насильством, яке не є небезпечним для життя, або з загрозою застосування такого насильства – 14; напад з метою заволодіння чужим майном, поєднаний із насильством, небезпечним для життя, або з загрозою застосування такого насильства – 10);

4) злочини проти громадської безпеки та порядку з додатковим факультативним об'єктом посягання – здоров'ям особи (організація озброєної банди з метою нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб, а також участь у такій банді або в скоєному нею нападі – 1, грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом – 5).

Згідно з проведеним аналізом серед жінок групи А наймолодший вік становив 19 років, найстарший – 70 років. У групі Б вік наймолодшої жінки становив 15 років, найстаршої – 74 роки. Унаслідок аналізу за критерієм Стьюдента встановлено статистичну різницю між групами жінок А і Б за віком ($t=2,58$ при $p<0,05$).

Після аналізу матеріалів кримінального провадження, а саме пояснень самих підекспертних про обставини вчинення СНД, встановлено, що в групі А в 32 випадках (28%) у ході розслідування жінки змінювали раніше надані свідчення про обставини правопорушення та міру власної провини. Загалом у 80 випадках цієї групи (70,1%) жінки визнавали свою провину у вчиненні злочину. Частка тих, хто заперечував свою причетність до завдання тілесних ушкоджень потерпілому, склала 23 особи (20,2%); не пам'ятали всіх обставин скоєння СНД 11 осіб (9,7%).

Аналіз наявних у матеріалах кримінального провадження пояснень самих підекспертних щодо мотивів вчинення протиправних дій виявив, що серед причин своєї агресивної поведінки жінки групи А в 44 випадках вбачали самозахист, тобто 38,6% жінок трактували причиною власних протиправних дій агресію з боку потерпілого (як захисні/вимушені дії у відповідь на агресивну поведінку потерпілого). 15 підекспертних (13,2%) наголошували на випадковому завданні тілесних ушкоджень потерпілому: в таких випадках жінки зазвичай розповідали про намір лише налякати потерпілого під час конфлікту, категорично заперечуючи бажання завдати тілесні ушкодження. У 34 випадках (29,8%) жінки взагалі не пояснювали причини власних агресивних дій, а лише описували фактичні обставини правопорушення. У 11 випадках (9,7%) притягнення до кримінальної відповідальності за злочини проти особистості жінки відмовлялись від надання показань або наголошували на власній непричетності до завдання тілесних ушкоджень потерпілому.

Забування деяких обставин правопорушення можливе при наявності в підекспертної специфічного емоційного стану – фізіологічного афекту, який пов'язаний з емоційним звуженням свідомості в афективній (вибуховій) стадії. Однак тотальне забування періоду завдання тілесних ушкоджень не характерне для будь-якого відомого в психології емоційного стану. Відомо, що в групі А жінки скоювали СНД у стані сп'яніння в 79 випадках (69,3%). Стан алкогольного сп'яніння змінює нормальний перебіг психофізіологічних процесів та унеможлиблює кваліфікацію будь-яких фізіологічно нормальних емоційних станів, зокрема й фізіологічного афекту. У цих випадках забування обставин правопорушення може бути пояснено як впливом захисної позиції жінки під час слідчих дій, так і виключно станом алкогольного сп'яніння підекспертної в період правопорушення, тобто впливом відносно великих доз алкоголю на свідомість людини.

У результаті аналізу матеріалів провадження мотиви вчинення правопорушення жінками групи А розподілились на дві групи за критерієм раптовості їхнього формування. На ґрунті раптово виниклих неприємних стосунків було скоєно 51,9% злочинів (до цієї категорії включено поодинокі випадки з корисливою спрямованістю мотивації, халатне ставлення до потерпілого). На ґрунті тривалих конфліктних стосунків жінки скоювали СНД в 48,1% випадків. З показів свідків встановлено, що з них у 28 випадках агресором виступав сам потерпілий, у 16 випадках описувались постійні бійки на фоні сумісного вживання алкогольних напоїв, а в 6 випадках агресором у стосунках із потерпілим зображувалась сама підекспертна.

У 42 випадках (36,9%) підекспертні з групи А мали з потерпілим конфлікт напередодні СНД або безпосередньо в період правопорушення. У 12 випадках СНД жінки завдавали тілесні ушкодження саме після завершення конфлікту з потерпілим (10,5%). У таких випадках у потерпілого спостерігалось алкогольне сп'яніння та він спав після конфлікту. Загалом у 85 (74,6%) випадках на період, до якого належало правопорушення, спостерігався стан сп'яніння потерпілого.

Під час аналізу висновків судово-психіатричного експерта, а саме описаних матеріалів провадження інформації, що характеризують особу підекспертної, та результатів психологічного дослідження, виявлено, що для мотиваційної сфери жінок групи А притаманні інтереси наступних категорій: у побутовій сфері – 32,4%, їхня практична орієнтованість – 21,9%, сімейна орієнтація та соціально-позитивна спрямованість інтересів виявлялись у 18,4%, розважальний план – 14%, вживання психоактивних речовин – 7%.

Як вбачається з проведеного аналізу, для жінок, які вчинили злочини безпосередньо проти життя та здоров'я особи, з урахуванням їхньої мотиваційної спрямованості значну роль у скоєнні СНД відіграють саме обставини правопорушення – "фактор ситуації". Так, у цій групі протип-

равна мотивація поведінки все ж частіше мала ситуативно обумовлений характер, що поєднався з наявними в них психологічними характеристиками. Серед характерних предикторів таких злочинів можна виокремити: вживання алкоголю як потерпілими, так і самими жінками на період СНД, наявність конфлікту з потерпілим.

При аналізі групи Б частка жінок, які під час надання показань стверджували про власну непричетність до СНД, склала 14 випадків (42,4%). З них у 12 випадках (36,4%) підекспертні під час провадження змінювали власні показання про обставини скоєння правопорушення та міру власної провини/причетності до СНД. Також у 14 випадках (42,4%) жінки визнали свою провину у вчиненні правопорушення.

Серед найтиповіших пояснень підекспертних цієї групи щодо власних протиправних дій можна виокремити такі групи: корисливі трактування (7 випадків), егоїстичні спонукання (3 випадки), бажання провчити потерпілого або розважальні спонукання, захисні дії (по 2 випадки відповідно), не могли пояснити причину власних дій (3 випадки). Категорично заперечували власну причетність до СНД і відповідно в своїх поясненнях не показували своєї провини в правопорушенні 14 жінок.

З урахуванням усіх матеріалів кримінального провадження мотиви скоєння СНД, які вчинили жінки групи Б, можна трактувати як: корисливі – 20 випадків (60,6%), сформовані на ґрунті раптово виниклих неприємних стосунків із потерпілим – 10 випадків (з них розважальну обумовленість мали 6 випадків), лише у 2 випадках жінки скоїли СНД на ґрунті тривалих конфліктних стосунків із потерпілим.

На підставі психологічного обстеження в межах проведення судової експертизи та описаних у висновках судового експерта матеріалів, що характеризують особу, в мотиваційній сфері жінок групи Б відзначено переважання інтересів, які можна розподілити за такими категоріями: розважального плану (51,5%), їхня практична орієнтованість (27,3%), вживання психоактивних речовин (12,1%), побутової спрямованості (9,1%).

Однак жінки цієї групи на противагу групі А частіше вчиняли СНД разом із співучасниками (54,5% проти 6,1%). У 90,9% (30 випадків) жінки цієї групи не мали жодних конфліктів із потерпілим напередодні правопорушення. Стан алкогольного сп'яніння в потерпілого на період СНД спостерігався в 7 випадках (21,2%). І лише в 13 випадках (39,3%) СНД вчинялось жінками в стані алкогольного сп'яніння підекспертної.

Для жінок цієї групи більш характерним є втілення мотиваційної спрямованості в структурі правопорушень. Так, розважальні мотиви діяльності в цілому відбиті в формі співучасті, раптовості виникнення злочинних мотивів та переважній корисливій мотивації СНД.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Серед жінок, які вчиняли насильницькі злочини та проходили судово-психіатричну або комплексну судову психолого-психіатричну експертизу, найбільш поширеними були злочини проти життя та здоров'я особи, а саме вбивство та завдання потерпілому тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості. Жінки, які скоїли злочини проти життя та здоров'я особи, частіше надавали визнавальні свідчення. Лише в цій категорії злочинниць спостерігалось посилення на забування обставин правопорушення, що пов'язано або із захисною позицією на етапі слідства, або із значним ступенем алкогольного сп'яніння на період СНД.

Жінки, що скоїли СНД проти життя та здоров'я особи, частіше вчиняли так звані емоційно обумовлені правопорушення, причому в цій категорії злочинниць спостерігались правопорушення в стані алкогольного сп'яніння підекспертної, який значно підвищує емоційність реагування на конфліктну ситуацію, або на фоні сп'яніння тільки потерпілого за механізмом "вимушеного захисту". Серед чинників, на яких формується злочинна діяльність таких жінок, можна виокремити: вживання алкоголю як потерпілими, так і самими жінками на період СНД, наявність конфлікту з потерпілим.

У мотиваційній сфері жінок, які вчинили злочини з додатковим об'єктом посягання на життя та здоров'я, переважали інтереси розважального плану. Такі спонукальні чинники діяльності позначаються в раптовості виникнення злочинного умислу (найчастіше корисливої мотивації), нерідко на фоні алкогольного сп'яніння, та переважанні форм співучасті у вчиненні СНД.

Подальше вивчення мотиваційних компонентів діяльності жінок-злочинниць, порівняння їх із загальними характеристиками жінок (психологічними, соціальними тощо) дозволить глибше оцінювати мотиви скоєння насильницьких злочинів задля їх попередження та покращення психокорекційної роботи з жінками, які вчинили злочин та відбувають покарання.

Список використаних джерел

1. Ломброзо Ч. Женщина преступница и проститутка / Ч. Ломброзо, Г. Ферреро, В. Чудновский. – Ставрополь : А. А. Торбы, 1991. – 224 с.
2. Щербакова Л. М. Женская насильственная преступность в современной России: криминологические проблемы : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Щербакова Людмила Михайловна. – М., 2008. – 60 с.
3. Надьон О. Жіноча злочинність: деякі особливості розслідування справ [Електронний ресурс] / О. Надьон. – Режим доступу : <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/1111/%CD>
4. Блага А. Б. Жіноча корислива насильницька злочинність в Україні: сучасний стан проблеми / А. Б. Блага // Вісн. Луган. ін-ту внутр. справ. – 2000. – № 1. – С. 214-220.

5. Генеральна Прокуратура України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html>

6. Крижна Л. В. Попередження злочинів, що вчинюються у сфері сімейно-побутових відносин : автореферат дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.08. "Кримінальне право та кримінологія" / Л. В. Крижна. – К., 2000. – 17 с.

7. Бова А. Кримінологія гендера: дослідження подружнього насильства / А. Бова // Український соціум. – 2004. – №2 (4). – С. 13-20.

8. Шевченко Л. О. До питання про типологію жінок, які скоїли злочини проти життя та здоров'я особи / Л. О. Шевченко // Право і безпека. – 2004. – № 3'2. – С. 224-228.

9. Капинус О. С. Убийства: мотивы и цели / О. С. Капинус. – М. : ИМПЭ-ПАБЛИИШ, 2004. – 310 с.

10. Шевченко Л. О. Мотивація жіночої злочинності / Л. О. Шевченко // Вісн. Харків. держ. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. – Сер. Психологія. – 2011. – Вип. 46. – С. 192-196.

11. Подільчак О. М. Мотиви та мотивація злочинів, учинених жінками : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. / О. М. Подільчак. – Х., 2005. – 20 с.

Spysok vykorystanykh dzherel

1. Lombrozo Ch. Zhenshina prestupnica i prostitutka / Ch. Lombrozo, G. Ferrero, V. Chudnovskij. – Stavropol' : A. A. Torby, 1991. – 224 s.

2. Shherbakova L. M. Zhenskaja nasil'stvennaja prestupnost' v sovremennoj Rossii: kriminologicheskie problemy : avtoref. diss. ... d-ra jurid. nauk : 12.00.08 / Shherbakova Ljudmila Mihajlovna. – M., 2008. – 60 s.

3. Nad'on O. Zhinocha zlochynnist': deyaki osoblyvosti rozsliduvannya sprav [Elektronnyy resurs] / O. Nad'on. – Rezhym dostupu : <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/1111/%CD>

4. Blaha A. B. Zhinocha koryslyva nasylnyts'ka zlochynnist' v Ukrayini: suchasnyy stan problemy / A. B. Blaha // Visn. Luhan. in-tu vnutr. sprav. – 2000. – № 1. – S. 214-220.

5. Heneral'na Prokuratura Ukrayiny [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <https://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html>

6. Kryzhna L. V. Poperedzhennya zlochyniv, shcho vchynyuyut'sya u sferi simeyno-pobutovykh vidnosyn : avtoreferat dys. ... kand. yuryd. nauk : spets. 12.00.08. "Kryminal'ne pravo ta kryminolohiya" / L. V. Kryzhna. – K., 2000. – 17 s.

7. Bova A. Kryminolohiya hendera: doslidzhennya podruzhn'oho nasyln'stva / A. Bova // Ukrayins'kyi sotsium. – 2004. – №2 (4). – S. 13-20.

8. Shevchenko L. O. Do pytannya pro typolohiyu zhinok, yaki skoyily zlochyny proty zhyttya ta zdorov'ya osoby / L. O. Shevchenko // Pravo i bezpeka. – 2004. – № 3'2. – S. 224-228.

9. Kapinus O. S. Ubijstva: motivy i celi / O. S. Kapinus. – М. : IMPE-PABLISH, 2004. – 310 s.

10. Shevchenko L. O. Motyvatsiya zhinochoyi zlochynnosti / L. O. Shevchenko // Visn. Kharkiv. derzh. un-tu im. V.N. Karazina. – Ser. Psykholohiya. – 2011. – Vyp. 46. – S. 192-196.

11. Podil'chak O. M. Motyvy ta motyvatsiya zlochyniv, uchynenykh zhinkamy : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk / O. M. Podil'chak. – Kh., 2005. – 20 s.

O. Radzevilova. The motivation area of women who committed violent crimes. *The article presents the results of research motives of committing offences and certain features of the motivational area of women who committed violent crimes and passed the forensic psychiatric or complex forensic psychological and psychiatric examination for the period of 2010-2016.*

The research cites difference in self-described interpretations of crimes motives and summarized data of criminal proceedings on the definition of motives of crimes.

The study shows that motivational area of women who have committed crimes directly against life and health of a person, were interested in: area of domestic life, practical orientation, area of social and family orientation, their entertaining plan, using of psychoactive substances. Alcohol intoxication in the period of the offense, the presence of conflict with the victims were the one of the predictive factors of violent actions directly against the life and health of a person.

In the motivational area of women who have committed crimes with an additional object of criminal encroachment – life and health of the person, prevailing interests were: in entertainment plan, practical orientation, using of psychoactive substances, in the area of domestic life. Women who committed crimes with an additional object of criminal encroachment the life and health of a person are predominantly made violent crimes of profit motives, even the hostility to victims have suddenly arisen on the background of entertainment motives.

Key words: *female criminality, motives of committing violent crimes, motivational sphere of women who committed violent crimes.*

Отримано: 16.12.2017 р.

УДК 159.9.

Н.В. Слободяник

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Н.В. Слободяник. Психолого-педагогічна взаємодія суб'єктів освітнього простору. *У статті аналізуються результати теоретичного дослідження особливостей психолого-педагогічної взаємодії учасників освітнього простору. Психолого-педагогічна взаємодія розглядається як особистісний контакт викладача з учнями, спрямований на взаємні зміни в їхній поведінці, діяльності, відносинах, настановленнях. Підкреслюється, що взає-*